

Inhoud

Inleiding	7
1. Medische achtergrondkennis	9
- Anatomie en fysiologie	10
- Ziektebeelden	17
2. Zorgvraag verhelderen	23
- Recepten	24
- Zelfzorgvragen	30
3. Geneesmiddelen	37
- Medicijnen tegen griep en verkoudheid	38
- De griep prik	41
4. Bereiden	43
- Rekenen	44
- Geneesmiddelen tegen griep en verkoudheid	47
5. Voorlichting en advies	49
- Instructies voor medicijngebruik	50
- Voorlichting over griep en verkoudheid	53
- Internet als informatiebron	58
6. Administratieve taken	61
- Apotheek Informatie Systeem	62
7. De maatschappij en jij	65
- Discussies in de samenleving	66
8. Persoonlijke groei	71
- Assertiviteit	72

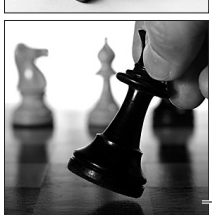
De antwoorden op de vragen die in de diverse hoofdstukken aan bod komen vind je op:
www.agcontext.nl

hoofdstuk 1

● Medische achtergrondkennis ●

Mensen die zich griepig voelen hebben vaak een combinatie van kleinere klachten. Ze voelen zich slap, niet fit en hebben last van de bovenste luchtwegen. Ook koorts hoort erbij. Verkoudheid en griep zijn meestal niet ernstig maar er kunnen complicaties optreden. Griep vermindert de weerstand waardoor agressieve bacteriën en virussen hun kans grijpen. De griep mag dan onschuldig klinken, jaarlijks kost hij tussen de 750 en 2000 mensenlevens.

Anatomie en fysiologie

1.1 Bouw en werking van de luchtwegen

- Basiswerk AG: Anatomie & fysiologie (ISBN 978 90 313 4672 1)
- Merck Manual Medisch Handboek

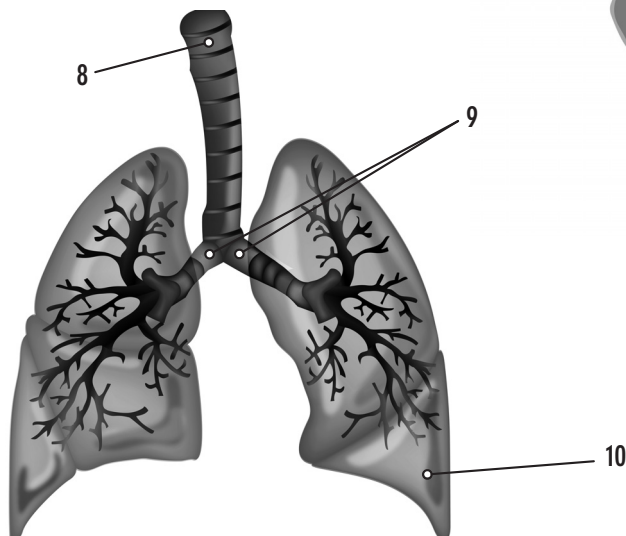
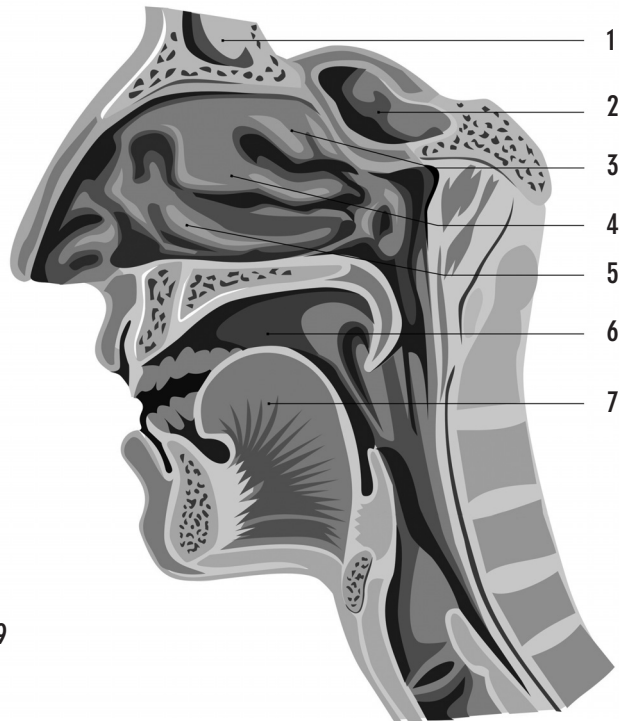

- www.schooltv.nl/beeldbank (> luchtwegen)

Griepigheid gaat meestal gepaard met klachten aan de luchtwegen en bijholtes. Om deze klachten te begrijpen moet je iets afweten van de bouw en werking daarvan.

Vul de namen in van de verschillende onderdelen van de luchtwegen.

1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

1.2 Virussen

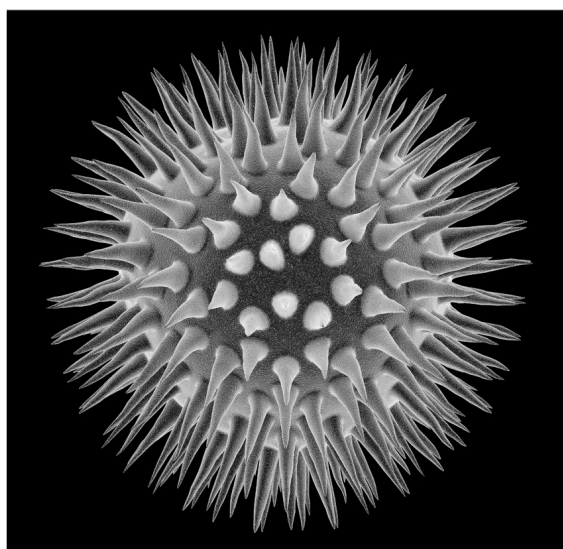

• Merck Manual Medisch Handboek

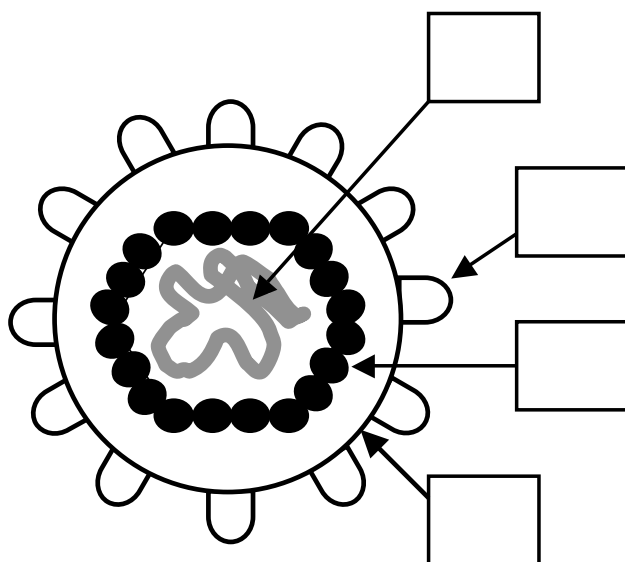

• www.microbiologie.info

• www.thinkquest.nl (> bouw van een virus)

Verkoudheid en griep worden allebei veroorzaakt door een virus. Hieronder zie je het bouwpatroon van een virus. Vul de juiste nummers in bij de pijlen.

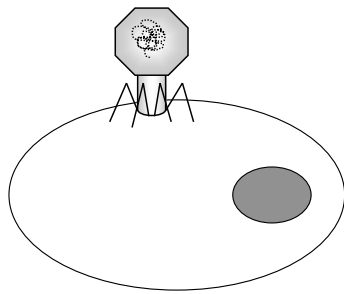

1. Genetisch materiaal (DNA of RNA-streng)
2. Eiwitmantel (capside)
3. Envelop
4. Spike

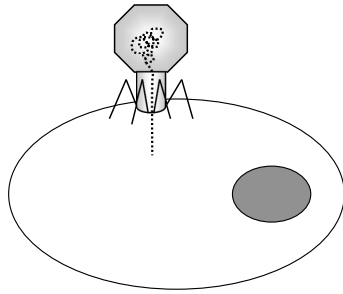
Een virus heeft een *gastheercel* nodig om zich te kunnen vermenigvuldigen. Elke virussoort kiest daarbij voor een bepaald type cellen.

Op de volgende pagina zie je een schematische weergave van de manier waarop een virus zich vermenigvuldigt.

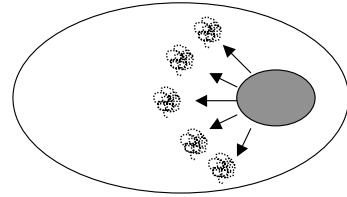
Noteer bij elk plaatje wat er gebeurt.

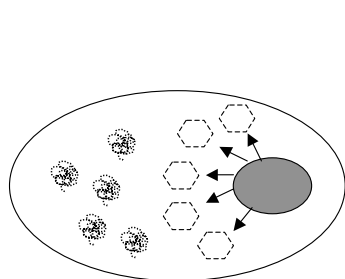
1.

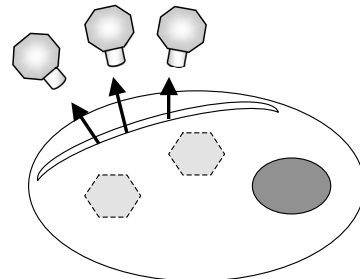
2.

3.

4.

5.

Virussen en bacteriën zijn totaal verschillende organismen. Hieronder staat een aantal kenmerken. Kruis aan welke alleen bij virussen horen, welke alleen bij bacteriën en welke bij beide.

Kenmerk	Virussen	Bacteriën
Hebben een eigen stofwisseling.		
Planten zich zelfstandig voort via celdeling.		
Laten de gastheercel hun vermenigvuldiging opknappen.		
Zijn meestal onschadelijk of zelfs nuttig.		
Zijn altijd schadelijk.		
Kunnen gedood worden met behulp van antibiotica.		
Zijn zichtbaar met een gewone lichtmicroscop.		
Worden uitgeschakeld door antistoffen die het lichaam aanmaakt.		

Waarom bestaan er geen medicijnen die een virus doden, zoals antibiotica dat doen bij bacteriën?

1.3 De afweerreactie

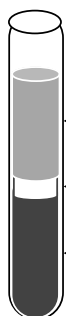

- Basiswerk AG: Inleiding medische kennis (ISBN 978 90 313 4948 7)
- Basiswerk AG: Anatomie & fysiologie (ISBN 978 90 313 4672 1)
- Merck Manual Medisch Handboek
- www.schooltv/beeldbank (> afweer)

Het lichaam beschikt over een gevoelig afweersysteem dat binnengedrongen schadelijke bacteriën en virussen herkent en te lijf gaat. Daarbij spelen de *witte bloedcellen* een hoofdrol.

Door een buisje bloed te centrifugeren kun je de verschillende bestanddelen van het bloed scheiden in zogenaamde *fracties*. De zwaarste bestanddelen komen onder in het buisje terecht, de lichtste bovenin. Zo'n scheiding door te centrifugeren heet: een *hematocriet*. Geef in onderstaande afbeelding aan waaruit de verschillende fracties bestaan.

Je kunt witte bloedcellen indelen in 2 hoofdgroepen: *granulocyten* en *lymfocyten*. Welke rol spelen beide typen cellen in de afweer tegen virussen en bacteriën?

Reactie van granulocyten op schadelijke bacteriën en virussen:

--

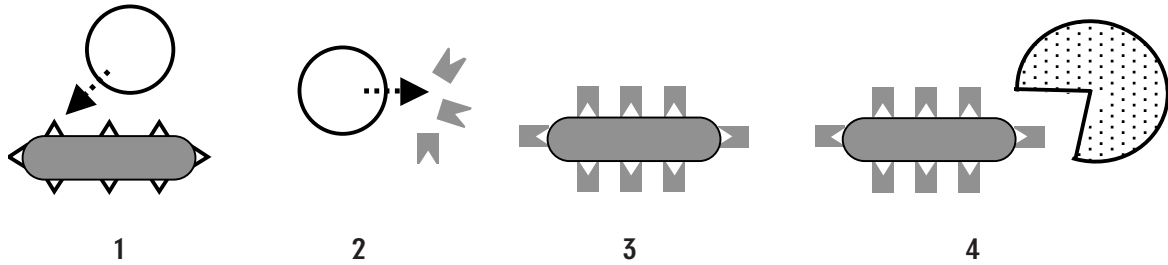
Reactie van lymfocyten op schadelijke bacteriën en virussen:

--

Bekijk de filmpjes over afweer op www.schoolbank.nl.

Hieronder is schematisch weergegeven hoe het afweersysteem op een binnengedrongen bacterie of virus reageert. Onder de afbeelding staan korte omschrijvingen van de diverse stappen van dat proces, maar niet in de juiste volgorde. Geef elke omschrijving het nummer van het bijbehorende plaatje.

	Een fagocyt ziet een bacterie die bezet is met antistoffen.
	Een lymfocyt maakt antistoffen aan.
	De antistoffen hechten aan de antigenen.
	Een lymfocyt herkent de antigenen op de buitenkant van de indringer.

Zoek de betekenis op van de volgende termen:

Antigen	
Antilichaam	
Immunitet	
Auto-immunitet	

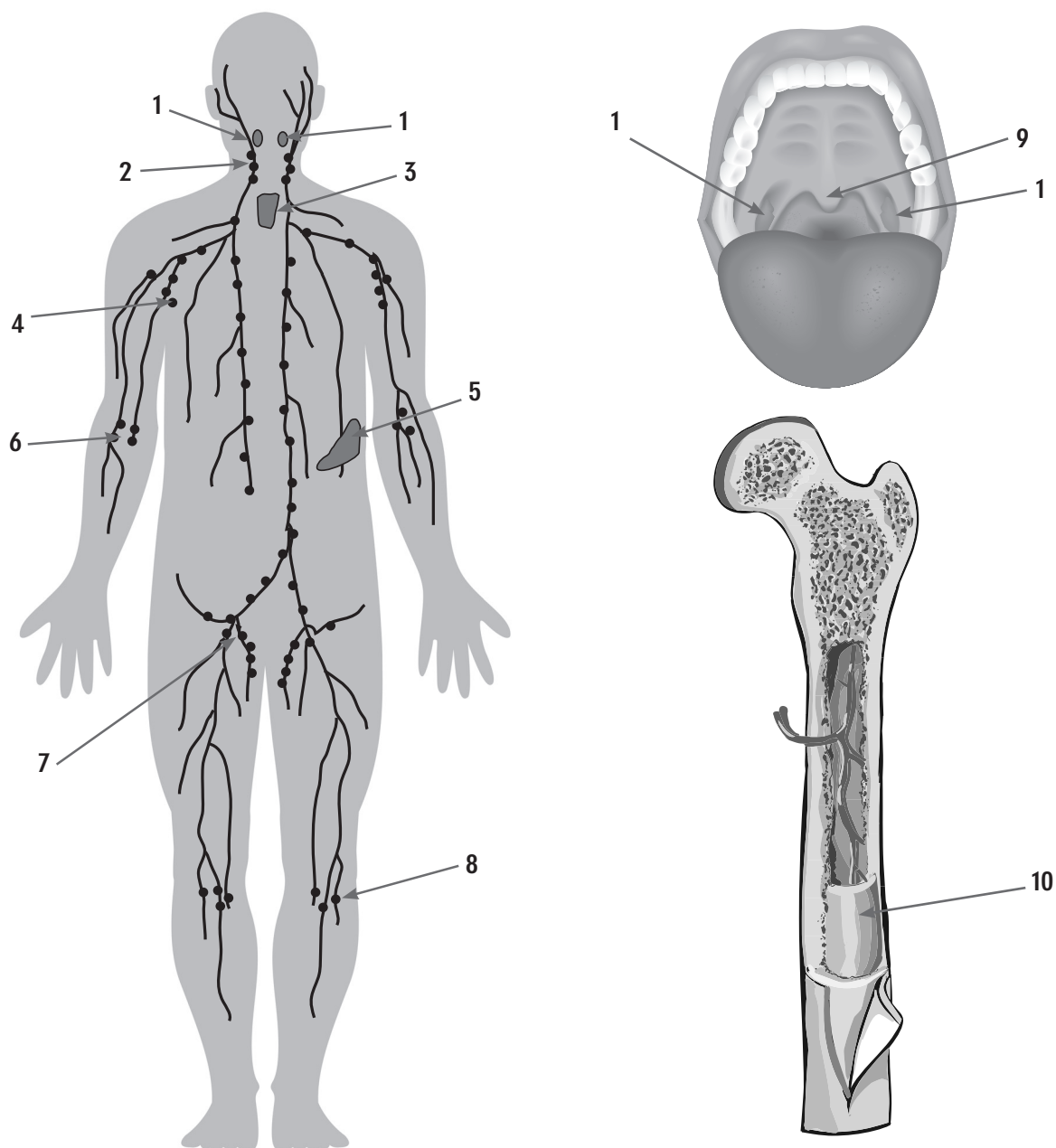
1.4 Het lymfesysteem

- Basiswerk AG: Anatomie & fysiologie (ISBN 978 90 313 4672 1)
- Merck Manual Medisch Handboek

Witte bloedcellen verplaatsen zich niet alleen via de bloedvaten, maar ook via een tweede transportsysteem: de *lymfevaten*. Ook dit is een netwerk van vaten die door het hele lichaam lopen. Op de kruispunten van die vaten bevinden zich verdikkingen: de *lymfeknopen*. Het lymfesysteem vormt een belangrijk onderdeel van de afweer tegen infecties.

Hieronder zijn enkele belangrijke organen en structuren afgebeeld die onderdeel vormen van het lymfesysteem. Vul de namen in in het schema op de volgende bladzijde.

Namen van de diverse organen en weefsels.

1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

Welke rol spelen onderstaande onderdelen binnen het afweersysteem?

Rol binnen het afweersysteem	
Keelamandel	
Lymfeknoop	
Thymus	
Milt	
Beenmerg	

Ziektebeelden

1.5 Aandoeningen

- Basiswerk AG: Farmacotherapie in de apotheek (ISBN 978 90 313 5448 1)
- Merck Manual Medisch Handboek

- www.agcontext.nl (> databank > NHG ziektebeschrijvingen)
- www.rivm.nl (> ziekten en aandoeningen)

Aandoeningen die een gevoel van griepigheid veroorzaken zijn:

Primair

- verkoudheid
- griep (influenza)

Secundair (gevolg van die verkoudheid of griep)

- bijholteontsteking
- bronchitis
- longontsteking

Zoek voor deze aandoeningen op:

- Wat is de oorzaak?
- Welke klachten treden op?
- Wat kunnen gevolgen zijn van deze aandoening?

Noteer je bevindingen met steekwoorden in het schema op de volgende pagina's.

Mogelijke gevolgen			
Symptomen			
Oorzaken			
Verkoutheid	Griep	Bijholteontsteking	

Mogelijke gevolgen		
Symptomen		
Oorzaken	Bronchitis	Longontsteking

1.6. Test jezelf

- www.gezondheid.be (> ziekte en aandoeningen > infecties > griep > meer dossiers > 10 vragen over griep)

Lees het artikel “10 Vragen over griep” op bovengenoemde site en maak een kort uittreksel.

Onder de alinea over vraag 1 (Wat is het verschil tussen griep en andere luchtweginfecties?) staan twee links:

- Test je kennis over verschil griep/verkoudheid.
- Test jezelf: heb je griep of verkoudheid?

Maak beide tests en vergelijk je resultaten met die van je studiegenoten.

1.7 Vragen

- Basiswerk AG: Anatomie & fysiologie (ISBN 978 90 313 4672 1)
- Basiswerk AG: Farmacotherapie in de apotheek (ISBN 978 90 313 5448 1)
- Merck Manual Medisch Handboek

- www.agcontext.nl

Zoek het antwoord op de volgende vragen.

1. Noem 2 functies van het neusslijmvlies.

2. Bij verkoudheid en griep is vaak de neus verstopt. Hoe komt dat?

3. Wat bevindt zich boven in de neusholte, boven de bovenste neusschelp?

4. Waarom proef je minder als je verkouden bent?

5. Welke soorten amandelen heeft een mens en waar zitten deze?

6. Wat zijn de verschillen tussen een virus en een bacterie?

7. Wat wordt bedoeld met de *incubatietijd* van een infectie?

8. Omschrijf kort wat *immunitet* inhoudt en hoe deze ontstaat.

9. Wat is een *epidemie*? En wanneer spreek je van een *pandemie*?